

A
Coörd. Cie
2-2-62
D
D
D

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
'S-GRAVENHAGE

(D: 351.88(4): 336
RUM

Aan Zijne Excellentie
de Heer Minister-President,
Voorzitter van de Raad van
Ministers.

cc. alle Ministers

Directie/Afdeling: DGES
Onderwerp: Europese Integratie

Datum: 31 januari 1962
Kenmerk: 18513
Foto-no: F 1373/62

TER INFORMATIE VAN DE MINISTERRAAD

./.

Ik moge Uw aandacht vragen voor bijgaande conclusies van hetgeen in de vergadering van de Coördinatie Commissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen op 25 januari j.l. is besproken, inzake de agenda voor de EEG-Raadsvergadering van 5 en 6 februari a.s.

Spoedshalve is een exemplaar van deze brief rechtstreeks aan de Leden van de Ministerraad gezonden.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

w.g. J. Luns.

Conclusies van de Coördinatie Commissie omtrent de voornaamste agendapunten van de Raadsvergadering van 5 en 6 februari 1962.

a. Onderhandelingen met Turkije.

In de Raadsvergadering van 23, 24 en 25 oktober jl. is Nederland, zij het schoorvoetend, akkoord gegaan met een compromisoplossing over de aan een associatie-overeenkomst met Turkije te geven inhoud. Deze oplossing, die gezien de in EEG-kringen heersende mening niet zonder meer als voldoende feit mag worden beschouwd, houdt in, dat na een voorfase niet noodzakelijker wijs zal worden overgegaan tot het aangaan van een douane-unie met Turkije. Een beslissing terzake zal aldan met unanimiteit moeten worden genomen, terwijl als alternatief wordt voorzien in een onbeperkte verlenging van het pre-akkoord.

Deze afspraak wordt door de Coördinatie Commissie bijzonder onaantrekkelijk geacht. Enerzijds wordt niet ingezien hoe men de Turken kan weigeren wat aan de Grieken is toegestaan, terwijl de Gemeenschap zich ten opzichte van Turkije reeds in belangrijke mate heeft gebonden in de richting van een associatieakkoord als met Griekenland is gesloten. Anderzijds worden van een associatieakkoord, dat niet voldoet aan de voorschriften van het GATT en dat niettemin aan de Turken bepaalde exclusieve voordelen biedt ernstige moeilijkheden van de kant van derde landen verwacht.

Afgezien van de principiële kant van dit vraagstuk blijkt de Europese Investeringsbank er overwegend bezwaar tegen te koesteren om - zoals verschillende Lid-Staten verlangen - de financiële bijstand aan Turkije voor zijn rekening te nemen. Normale interventies van de Bank worden niet mogelijk geacht. De Raad van Gouverneurs van de Bank zal binnenkort bijeenkomen om te bestuderen of de middelen van de E.I.B. op enigerlei wijze dienstbaar kunnen worden gemaakt aan deze hulpverlening.

De Coördinatie Commissie meent te moeten aanbevelen dat getracht moet worden bovenstaande compromisoplossing alsnog zodanig te amenderen dat van de aanvang af gesteld wordt dat de voorfase wordt gevolgd door een fase waarin een douane-unie tot stand wordt gebracht.

Hierbij werd tevens de wenselijkheid bepleit dat de Raad zou vaststellen dat het, mits de handelspolitiieke aspecten in het associatieakkoord bevredigend worden geregeld, om politieke redenen opportuun is via de E.I.B. soortgelijke financiële hulp te verlenen als aan Griekenland is toegekend.

Indien in de Raad overeenstemming terzake onmogelijk zou blijken zou wellicht kunnen worden gezien of, gezien het belang van Turkije voor de gehele Westerse wereld, niet in OECD- (of NAVO-) verband een oplossing zou moeten worden gezocht voor een Europese steunverlening aan Turkije.

Wel moet hierbij worden bedacht dat met een dergelijke oplossing wordt afgezien van een associatie tussen EEG en Turkije, terwijl zulks tevens zou indruisen tegen bij verschillende gelegenheden aan de Turken gedane toezeggingen.

b. Associatie Afrikaanse landen.

De Nederlandse Permanent Vertegenwoordiger te Brussel zal optreden op basis van een interdepartementaal vastgestelde instructie, welke zelve uitgaat van het overleg in de REA. Er is voorshands geen reden tot wijziging van de Nederlandse opvattingen.

Mochten nieuwe elementen - en met name het overstag gaan van de Duitse delegatie, die een overeenkomstige conceptie van het toekomstige associatieregime huldigt - een heroverweging van het Nederlandse standpunt vereisen, dan kan het materiaal, dat een interdepartementale werkgroep verzamelt, voor een hernieuwde evaluatie dienen.

c. Tweede Versnelling.

Als bijlage wordt een notitie toegevoegd inzake de problemen van de tweede versnelling. Een door de Minister-raad gevraagde aantekening omtrent de invloed van nationale parlementen op in EEG-verband tot stand gekomen besluiten zal afzonderlijk worden toegezonden.

d. GATT.

In de Raadsvergadering zal de EEG-Commissie verslag uitbrengen over het resultaat van de onlangs te Genève met de Amerikanen afgesloten tariefonderhandelingen.

e. Associatie Nederlandse Antillen.

Melding werd gemaakt van een telegram van de Antilliaanse Minister-President waarin wordt verzocht terug te komen op de inmiddels in EEG-verband tot stand gebrachte associatieregeling. Aangezien het in dit telegram aangekondigde schrijven dat nadere adstructie van dit verzoek behelst, nog niet was ontvangen, werd afgezien van een discussie terzake.

31 januari 1962.

Tweede Versnelling.

Art. 1 lid 1 van het op 12 mei 1960 door vertegenwoordigers der Lid-Staten van de EEG genomen Versnellingsbesluit schrijft voor dat vóór 30 juni 1961 moet worden beslist of de economische conjunctuur toelaat dat per 31 december 1961 een tweede versnelde tariefafbraak mogelijk is. Zoals bekend werd bedoelde beslissing in de Raadsvergadering van 3 en 4 juli 1961 gekoppeld aan de overgang naar de tweede etappe en derhalve uitgesteld tot eind 1961. In de jongste Raadsvergadering is evenwel bij gebrek aan tijd de vaststelling van een tweede versnellingsbesluit aangehouden tot de bijeenkomst van de Raad op 5 en 6 februari a.s.

In het algemeen kan worden gesteld, dat, nu de diverse produktenverordeningen en andere reglementen door de Raad zijn aanvaard, de kans op overeenstemming tussen de Lid-Staten ten aanzien van de versnelling lijkt te zijn toegenomen. Ook voor Nederland zijn thans belangrijke voorwaarden welke aanvankelijk aan een tweede versnelling waren verbonden ingelost. Zulks neemt niet weg, dat in de aanstaande Raadsvergadering naar het oordeel der Coördinatie Commissie door de Nederlandse delegatie nog een aantal gewichtige desiderata op agrarisch gebied naar voren zouden kunnen worden gebracht, welke hieronder volgen. Hierbij zij opgemerkt dat de onder a) en b) genoemde punten als prealabele voorwaarden voor de Nederlandse instemming met het vaststellen van een tweede versnellingsbesluit zouden moeten worden beschouwd, terwijl ook aan punt c) een zeer hoge prioriteit zou behoren te worden toegekend.

Het lijkt in beginsel vanzelfsprekend, dat Nederland vasthoudt aan de reeds eerder naar voren gebrachte eis, dat wij geen medewerking kunnen geven aan een tweede versnellingsbesluit, wanneer de eerste versnelling niet volledig is nagekomen. Hier doen zich twee kwesties voor:

- a) De Duitse Bondsdag heeft eind vorig jaar besloten de in het eerste versnellingsbesluit overeengekomen 5 % verlaging voor niet-geliberaliseerde landbouwprodukten niet als een extra reductie aan te merken, doch slechts als een voorschot op de per 1 januari 1962 volgens het EEG-Verdrag vereiste "normale" tariefverlaging.

Het lijkt wel heel moeilijk - vooral ook met het oog op het doen respecteren van toekomstige besluiten van soortgelijke aard - om aan een nieuw "gentlemen's agreement" tussen de zes landen mee te werken, indien de Bondsdag niet op zijn beslissing terugkomt. Van Duitse zijde is reeds toegezegd dat alles in het werk zal worden gesteld om zulks te bereiken, doch een zodanige toezegging lijkt onvoldoende. Derhalve is het gewenst dat van deze rectificatie een opschortende voorwaarde wordt gemaakt voor de inwerkingtreding van het tweede versnellingsbesluit, ook al zou daardoor enig risico worden gelopen t.a.v. de datum van de komende tariefverlaging.

In dit verband dient er wel rekening mede te worden gehouden dat de Benelux-administraties in beginsel zes maanden nodig hebben om vastgestelde tariefmaatregelen in werking te stellen; zij zouden hoogstwaarschijnlijk in staat zijn een op

6 februari a.s. genomen versnellingsbesluit per 1 juli a.s. te effectueren, waarbij zij uiterlijk 1 april a.s. zouden moeten weten of de opschortende voorwaarde door de Bondsrepubliek zal zijn ingelost. Tussen het bekend worden van een eventuele rectificatie en het inwerkingtreden van het versnellingsbesluit dienen drie maanden te verlopen.

- b) In hetzelfde vlak ligt het probleem van de uitvoering van artikel 7, lid 3, inzake de contingentenuitruiming. Dit artikel is het resultaat van krachtige Nederlandse aandrang in de vergadering van mei 1960. Een juiste uitvoering van dit voorschrift is van betekenis voor al die sectoren waarvoor weliswaar een gemeenschappelijk beleid is voorzien, doch waarvoor de Commissie nog geen voorstellen heeft ingediend (zuivel, rundvlees) en voorts voor een aantal produkten waarvoor de totstandkoming van een gemeenschappelijke politiek voorshands niet te verwachten is (schapenvlees).

Ten einde voor de toekomst tenminste het niveau van de volgens lid 3 van artikel 7 geopende invoermogelijkheden te verzekeren zouden de Lid-Staten zich bij de aanvaarding van het tweede versnellingsbesluit moeten verplichten eventuele achterstallige contingentenuitruiming alsnog tot stand te brengen en wel volgens de aanwijzingen van de Commissie, die binnenkort rapport aan de Raad over deze materie zal uitbrengen. Voor de wijze waarop nadere invoerruiming kunnen worden bereikt zij verwezen naar punt d).

- c) Van essentieel belang voor Nederland is, dat de produkten van annex II in de extra tariefverlaging worden betrokken. Dit geldt ook voor de produkten, voor welke inmiddels een heffingenverordening tot stand is gekomen, aangezien (a) het niet volstrekt zeker is dat de heffingen (ter vervanging van tarieven en contingenten) ook inderdaad op 1 juli 1962 in werking zullen treden en (b) de tariefhoogte in 1962 van betekenis is als element in de berekening van de heffingen op eieren en gevogelte.

Indien de totale inschakeling van annex II onhaalbaar zou blijken, zou kunnen worden overwogen akkoord te gaan met een uitzondering voor de heffingenprodukten. Deze maken tezamen 31,5 % van onze agrarische export naar de EEG uit. Hiermee zou Nederland zich scharen aan de zijde van de EEG-Commissie, de BLEU en Italië. Om de onder (b) genoemde reden is uitsluiting van eieren en gevogelte bezwaarlijker dan van granen en varkensvlees.

Als een zodanige concessie evenmin toereikend zou zijn, zou eventueel ook nog kunnen worden afgezien van de toepassing der extra tariefverlaging op de produkten waarvoor een gemeenschappelijk beleid in het uitzicht is gesteld (rundvlees, zuivel, suiker).

Doch in elk geval behoort naar het voorkomt te worden geïnsisteerd op een extra tariefreductie voor de hoofdstukken 3,6,7,8,9 (vis, siergewassen, groenten en fruit, koffie, thee, etc.) van annex II. Voor deze en andere produkten van annex II geldt dat de vrije markt toch voornamelijk door tariefafbraak bewerkstelligd moet worden en dat hier reeds een ongewenste

achterstand bestaat, vergeleken bij de afbraak in de industriële sector. Een overzicht van het aandeel van ieder van deze groepen van produkten in de Nederlandse landbouw-export naar de EEG-landen is opgenomen in bijlage I.

- d) Ook indien de verplichtingen van art. 7 lid 3 alsnog volledig worden nagekomen, lijkt het noodzakelijk - ten einde ook de resterende contingenten in de versnelde afbraak van invoerbelemmeringen te laten delen - de aldus bereikte importmogelijkheden verder jaarlijks met 10 % te verruimen. België en de EEG-Commissie steunen deze opvatting.
- e) Logischerwijze dient, tezamen met een algemene versneling, ook het tariefelement in de landbouwheffingen versneld te worden afgebroken. Dit zou betekenen dat dit element hetzij reeds op de datum van inwerkingtreding met 2/15, hetzij een jaar later met 4/15 wordt verlaagd. Zulk een versnelde verlagings betekent geenszins dat de totale overgangperiode voor de landbouw (7½ jaar) zou worden bekort.

- - - - -

Een tweetal andere problemen welke in de Raad aan de orde zullen worden gesteld zijn de volgende:

- De Italiaanse wens een aantal industriële grondstoffen en derivaten van de versnelde tariefafbraak uit te zonderen, waarvoor de Commissie op grond van artikel 226 de afscherming van de Italiaanse markt heeft toegestaan, heeft voor Nederland geen groot belang. In beginsel behoort de Italiaanse Regering wederom krachtens de algemene ontsnappingsregel van het Verdrag aan de Commissie machtiging te vragen voor handhaving van de betreffende douanerechten op het huidige niveau.
- De Fransen wensen in de tekst van het besluit de verplichting op te nemen, dat de Lid-Staten voor elk produkt overgaan tot de tweede aanpassing aan het buitentarief op het tijdstip dat voor dat produkt de interne tariefverlaging een niveau van 60 % zal bereiken. De tweede versnelde tariefafbraak zal voor de industriële produkten in een niveau van 50 % resulteren, zodat bedoeld tijdstip zal aanbreken - volgens art. 14 lid 2 b - op 1 juli 1963.

Een zekere logica kan aan deze Franse wens niet worden ontzegd. De verdragsstructuur legt inderdaad een band tussen de interne tariefreductie en het toenaderen aan het gemeenschappelijk buitentarief. Zulks zou echter betekenen dat deze tweede aanpassing 2½ jaar wordt vervroegd, aangezien art. 23 van het Verdrag haar voor het einde der tweede etappe voorschrijft. Een dergelijke aankondiging - hoe logisch ook - zal zonder twijfel grote ontstemming, vooral t.o.v. Duitsland en de Benelux, bij derde landen teweegbrengen.

Bij de eerste, ook vervroegde, tariefaanpassing waartoe in het eerste versnellingsbesluit werd besloten, heeft men deze bittere pil kunnen vergulden door een gelijktijdig onderhandelingsaanbod van een 20 %-verlaging van het gemeenschappelijk buitentarief. Voor een herhaling van een dergelijk concreet verlagingsaanbod bestaat in de huidige omstandigheden geen directe aanleiding. Wel zou voorgesteld kunnen worden aan het besluit een intentieverklaring toe te voegen waarin de Lid-Staten de hoop

uitspreken, dat vóór 1 juli 1963 door multilaterale onderhandelingen opnieuw in een verlaging van het EEG-buitentarief zal kunnen worden voorzien, zulks wellicht met verwijzing naar de onlangs door de Amerikaanse President aan het Congres gevraagde volmachten. Hierbij zou kunnen worden aangesloten bij de zogenaamde Straatsburgse besluiten van de EEG-Raad d.d. 24 november 1959, waarin o.a. werd verklaard "la Communauté déclare, dès à présent, son intention de pratiquer une politique largement libérale à l'égard des pays membres du GATT et des pays qui jouissent de la clause de la nation la plus favorisée. En conséquence, elle déclare dès maintenant, qu'à l'issue des travaux de la conférence tarifaire multilatérale, qui se déroulera au GATT en 1960-1961 elle prendra l'initiative de proposer sous condition de réciprocité, une nouvelle et importante réduction sur le niveau du tarif extérieur commun".

31 januari 1962.